

FÖRFATTARCENTRUM RIKS

Verksamhetsplan för 2026

FÖRFATTARCENTRUM RIKS VERKSAMHETSPLAN 2026

MÅLSÄTTNING, OMFATTNING OCH SAMVERKAN

Författarcentrum grundades 1967 och är en politiskt och religiöst obunden ideell förening för yrkesverksamma författare. Från starten har verksamheten haft som målsättning att skapa vidgade kontakter mellan författarna och allmänheten, föra ut litteraturen i samhället och slå vakt om åsikts- och yttrandefriheten. Vi vill förbättra författares arbetsmöjligheter och verka för en breddning av kulturutbudet genom samverkan med olika aktörer i samhället, som till exempel bibliotek, skolor, arbetsplatser samt organisationer och enskilda inom folkbildning och kultur.

Under 1970-talet bildades fyra föreningar, Författarcentrum Norr, Författarcentrum Syd, Författarcentrum Väst och Författarcentrum Öst. Författarcentrum har därmed en lång erfarenhet av att bredda kulturlivet och föra ut litteraturen i hela landet. Regionerna i Författarcentrum samarbetar utifrån gemensamma frågor, såsom fördelningen av det årliga anslaget från Kulturrådet, kvalitetssäkring av författarförmedlingen, utveckling av hemsidan för marknadsföring och information, samt övergripande policyfrågor och författares arbetsvillkor.

Arbetet i styrelsen i Författarcentrum Riks leds av ordförande. Styrelsen består av respektive ordförande från de fyra regionala styrelserna samt suppleanter. På Riks årsmöte i april representeras varje region av tre ombud som utses på respektive regions årsmöte.

Intresset för att bli medlem i våra föreningar är stabilt. Antalet nya medlemmar ökar. Idag är cirka 2030 författare medlem i någon av Författarcentrums regionala medlemsorganisationer.

FÖRFATTARCENTRUMS VERKSAMHETSOMRÅDEN

Arbetsförmedling. Författarcentrum är en nationell och regional infrastruktur för författare som både förmedlar och skapar arbetstillfällen åt sina medlemmar.

Författares villkor. Vi verkar för att förbättra författares inkomstmöjligheter, kvalitetssäkra författarförmedlingen, öka marknadsföringen och bredda författares och översättares kompetens och arbetsfält.

Ett levande kulturliv utanför storstäderna. Vi arbetar med att bredda kulturlivet genom utbudsdagar, litteraturprojekt och arrangemang på flera orter ute i landet.

Kultur för barn och unga. Vi sprider kunskap om litteratur för barn och unga, arbetar med läs- och litteraturfrämjande insatser och utgör ett stöd in i Skapande skola, samt driver egna projekt.

Värna åsikts- och yttrandefriheten. Genom samverkan med andra författarorganisationer såsom Svenska PEN, verkar vi för att värna det fria ordet, press- och tryckfrihet men också genom att ge det skrivna ordet till fler. Fristadsförfattare som befinner sig i Sverige sätts i kontakt med Författarcentrum genom ICORN och erbjuds fritt medlemskap under två år.

Främja mångfald. Vi vill underlätta för medlemmar med utländsk bakgrund att verka som författare i Sverige samt ta tillvara deras språkkunskaper.

Främja jämlikhet. Ett inkluderande perspektiv används i hela verksamheten. Vi arbetar medvetet med tillgänglighet, jämställdhet och likabehandling.

VERKSAMHETENS INRIKTNING 2026

Författarcentrum Riks kommer under 2026 fortsätta att fokusera på sin roll som paraplyorganisation åt regionerna. I den ingår att fördela anslaget från Kulturrådet, att vara ett samarbetsorgan för regionerna runt gemensamma frågor och problem, kvalitetssäkra författarförmedlingen och invalshanteringen, se till att det finns en lättanvänd och tilltalande hemsida, samarbeta med andra föreningar, centrumbildningar och aktörer inom fältet samt bedriva opinion runt frågor som är viktiga för föreningens medlemmar, till exempel rörande författares arbetsmöjligheter, villkor och möjlighet till kompetensutveckling.

Under 2025 infördes en centralt administrerad invalskommitté under Författarcentrum riks för de författare som söker medlemskap i någon av våra regioner. Den centrala invalskommittén, ledd av Riks ordförande, har påbörjat sitt arbete och kommer även under 2026 att löpande utvärdera sin verksamhet, för att säkra en relevant och likvärdig antagning över hela landet.

Genom Riksstyrelsen samordnar, koordinerar och utbyter regionerna regelbundet erfarenheter. Under en årligt återkommande gemensam dag träffas vanligen även personal och förtroendevalda för att i olika konstellationer diskutera verksamheten, hitta nya arbetsmöjligheter och utbyta koncept för projekt och medlemsaktiviteter. 2026 planeras på grund av lägre anslag från

Kulturrådet ingen träff för alla personalgrupper. I stället planeras en mindre träff för regionernas författarförmedlare, där de kan utbyta erfarenheter och vidareutveckla Författarcentrums viktigaste verksamhet med att förmedla författarbesök.

Riks bedriver opinion i frågor som rör Författarcentrums intressen, med syfte att stärka våra medlemmars ställning på arbetsmarknaden. Under 2026 kommer detta att fortsätta dels genom att Riks skapar gemensamma kampanjer dels för vår Författarförmedling, dels för att synliggöra för både nationella och regionala politiker vilken kraftfull infrastruktur Författarcentrum utgör för förmedling av arbetstillfällen åt författare. Men också när det kommer till att driva skriv- och läsfrämjande projekt som även de genererar arbetstillfällen åt författare. 2025 var ett stabilt år sett till bokningar. Sammanlagt gjordes 3 435 bokningar, vilket genererade inkomster på 35.248.041 kronor för våra medlemmar. Som helhet omsatte Författarcentrum drygt 19 miljoner. Av dessa kom knappt 4 miljoner i form av Kulturrådets stöd till centrumbildningar. Utöver medlemsavgifter har övriga medel kommit som projektstöd och verksamhetsstöd från regioner och kommuner, men också från till exempel Kriminalvården och olika stiftelser. 2026 beviljade Kulturrådet 3.800.000 kronor i verksamhetsbidrag, det vill säga lägre än den summa vi hade sökt, en minskning med 152.000 kronor från 2025. För att låta så mycket som möjligt av medlen gå vidare till regionerna, beslutade riksstyrelsen att årsmötet 2026 skulle hållas digitalt, samt att de sedvanliga gemensamma dagarna skulle ersättas av ett mindre möte för bara förmedlarna.

Författarbesök är en dubbelverkande insats som dels fungerar läsfrämjande, dels stärker författarens ekonomi. I en tid när inkomsterna från bokförsäljning och streaming är låga blir författarbesöket en ännu viktigare del av författarnas försörjning och det ekosystem som behövs för att upprätthålla en livaktig litteratur i landet.

Författarcentrum anser att alla har rätt till ett författarbesök, och att få politiken att öka anslagen till detta är ett av de mål Riks kommer att arbeta för under 2026.

I arbetet för att påverka politikerna och stärka Författarcentrums roll i samhället har vi under 2025 samarbetat med de andra Centrumbildningarna. Centrumbildningarnas gemensamma nätverk har uppdaterat och homogeniserat den gemensamma hemsidan, man har uppvakttat Kulturrådet, SKR, KLYS och andra organisationer för att beskriva den viktiga både arbetsförmedlande och kulturbärande funktionen i samhället som Centrumbildningarna är. Detta arbete kommer att fortsätta under 2026 och ta formen av möten, gemensamma seminarier och deltagande i konferenser. Det är vår uppfattning att Författarcentrum och de övriga centrumbildningarna arbetar för de allra viktigaste funktionerna i samhället: läsfrämjande, bildning, demokrati och yttrandefrihet.

STRATEGIER

Vi når våra mål genom att

- Använda Författarförmedlingen för att skapa arbetstillfällen åt författare och säkerställa att de minst arvoderas enligt Författarförbundets fastställda miniminivå.
- Samverka inom och mellan Riks och våra regionala föreningar.
- Skapa förutsättningar för våra medlemmar att samarbeta, nätverka och dra nytta av varandras kunskaper och erfarenheter.
- Erbjud kompetensutveckling till våra medlemmar.
- Ha ett funktionellt, arbetsbesparande och tilltalande IT-stöd för vår verksamhet och Författarförmedling.
- Aktivt arbeta med opinionsbildning i frågor som är viktiga för våra syften.
- Samverka med andra litterära organisationer som vi delar intressen med.
- Samverka med andra centrumbildningar och Sveriges Författarförbund.
- Aktivt använda den specialkompetens våra medlemmar har som författare, både inom verksamheten och i utåtriktade aktiviteter. Samt genom opinionsbildning upplysa om var den kan göra nytta där den inte används idag.

Författarcentrum Riks verksamhet och ansvarsområden 2026

- Kansli och ekonomisk administration för Författarcentrum Riks styrelsearbete inom Författarcentrum Riks.
- Administration av inval av författarmedlemmar genom den Centrala invalskommittén.
- Författarcentrum Riks årsmöte med 12 ombud hålls digitalt under våren 2026.
- Ett mindre möte för personal som arbetar med Författarförmedlingen, i stället för en större gemensam dag för all personal.
- Redovisning och ansökan av Kulturrådets verksamhetsbidrag.
- Fördelning och utbetalning av verksamhetsbidrag till regionerna.
- Drift och utveckling av hemsida.
- Utvecklingsarbete för att stärka Författarförmedlingen.
- Författarcentrum Riks närvaro på sociala medier.
- Marknadsföring på bokmässor och litteraturfestivaler.
- Nationell samverkan med Sveriges Författarförbund, Centrumbildningarna och KLYS.

Personal, organisation och ekonomi Riks

Författarcentrum Riks utgår en paraplyorganisation åt sina fyra regioner. Riks kansli består för närvarande av kassör Ylva Stockelberg (tjänst på 15%) samt Riks ordförande Sara Gordan (arvode på 8500 kr/månad). Ordförande sammankallar och leder Riks styrelsemöten, samt arbetar med övriga frågor som faller under Riks ansvarsområde, som till exempel den centrala invalskommittén och samarbetet med de andra centrubildningarna. Riks fördelar stödet till Författarcentrum Norr, Syd, Öst och Väst enligt en fördelningsnyckel som dels består av ett fast belopp för varje region, dels består av en rörlig del baserat på medlemsantal. Av det stöd som betalas ut av Kulturrådet till Författarcentrum behåller Riks en budget för att täcka arvoden till styrelsen, ordförande och kassör, kostnader i samband med personalmöten och årsmöte, bokmässan och den gemensamma hemsidan med förmedlingen, den centrala invalskommittén, med mera. 2025 uppgick den summan till 800.520 kronor. I april 2025 valdes Sara Gordan till ordförande för Riks enligt en nomineringsrätt som vartannat år tillfaller en av regionerna i turordning. Ordförandens mandat i Riks är på två år.

Årsmöte och regionöverskridande möte för förmedlare

Riks ansvarar för att koordinera Riks årsmöte som består av Riks styrelse samt tre ombud från varje region. Tidigare år har Riks även arrangerat en gemensamhetsdag för möten mellan förtroendevalda och personal för att diskutera verksamheten i olika konstellationer. På grund av sänkta medel från Kulturrådet kommer årsmötet 2026 att ske digitalt, och personaldagen inskränka sig till ett eller flera möten uteslutande mellan författarförmedlarna från de olika regionerna. Författarförmedlarna är de som utför den viktiga förmedlande verksamheten och riksstyrelsen har därför valt att prioritera deras behov av att mötas och diskutera gemensamma utmaningar.

Samordning av regionernas skriv- och läsfrämjande insatser samt medlemsaktiviteter

Via Riks regelbundna styrelsemöte sker ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte runt de projekt som genomförs i Författarcentrums regionala organisationer. Inom Riks sker också ett idéutbyte runt medlemsaktiviteter och kompetensutveckling, där vi kan plocka upp och använda varandras koncept, till exempel när det kommer till vilka kompetensutvecklande aktiviteter som görs för medlemmar, eller vilken form av utbudsdagar som arrangeras i regionerna. Under 2026 fortsätter arbetet med att utveckla en modell för att underlätta för de regionala organisationerna att driva

nationella projekt, utan att det blir en konkurrens om de sökta bidragen. Bortsett från bidraget till centrubildningarna står Riks själv endast i undantagsfall som sökande av projektmedel, och då för projekt som kommer alla regioner till godo. Riks roll i förhållande till regionerna är i första hand som fördelare av medel och som koordinerande av gemensamma intressen, resursmässigt såväl som idémässigt.

Samverkan med Sveriges Författarförbund

Författarcentrum samarbetar med Sveriges författarförbund runt gemensamma frågor och intressen, såsom det fria ordet och författares ställning på arbetsmarknaden. Under våren 2026 utreder Författarcentrum Riks tillsammans med Sveriges förbund och KLYS möjligheten och behovet av höjda riktlinjer för arvodesnivåerna för författarbesök. Vilka, om det blir aktuellt, kommer att införas vid årsskiftet 2026/2027. Vi delar också monter och scen med Sveriges Författarförbund under Bokmässan i Göteborg. Under 2026 beräknas detta utbyte intensifieras, som en del i arbetet att lyfta fram gemensamma, litteraturpolitiska frågor inför riksdagsvalet i september.

Samverkan med centrubildningarna

Författarcentrum Riks fortsätter samverkan med övriga centrubildningar på både nationell, regional och lokal nivå. Till exempel arbetar vi gemensamt för att påverka kulturpolitiken att stärka de ekonomiska förutsättningarna för våra medlemmar och centrubildningarnas ställning som en del av den kulturella och kreativa branschen. Även detta samarbete beräknas intensifieras under 2026 inför valet i september.

Samverkansprojekt

Författarcentrum strävar efter att ingå i flera nätverk lokalt, regionalt och nationellt och bedriver flera samverkansprojekt gällande fortbildning, medlemsträffar och kompetenshöjande möten med organisationer inom andra kulturområden, centrubildningar och inom samverkansmodellen. Inför 2026 finns flera planerade samverkansprojekt, bland annat vårt samarrangemang med Sveriges Författarförbund på Bokmässan i Göteborg.

Åsikts- och yttrandefrihet, jämställdhet och mångfald

Författarcentrum verkar i en demokratisk föreningstradition och en viktig målsättning är att värna om åsikts- och yttrandefrihet. Inom Författarcentrum pågår insatser för att integrera invandrade

medlemmar i verksamheten och att underlätta utgivningen på svenska. Vi samarbetar också med ICORN genom att låta en fristadsförfattare bli gratis medlem i någon av Författarcentrums regioner under två år. Författarcentrums verksamhet ska tillgodose jämställdhet, jämlikhet och mångfald. Vi strävar efter att målen ska återspeglas i vår organisation, i våra styrelser och andra poster och projekt. Till Författarcentrum ska man alltid känna sig välkommen oavsett ålder, sexuell läggning, kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet och religion.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariationer

Författarcentrum kommer att fortsätta ta del av myndigheters och bidragsgivares råd, anvisningar och nya kunskaper för att öka tillgängligheten i vår verksamhet. Detta sker i samband med bidragsansökningar, publika arrangemang och medlemsträffar, eller när det annars kan behövas.

Mars 2026

Författarcentrum Riks styrelse